

יראת ה'

לחיים

קונטקטים וזמני קודש

של הנאון אמתי המפורסם בתורתו וצדקתו ומעשיו המכריזים
עליו. פאר הדור ומופתו. חסיד ועניו. בקשת מויה חיים
נע. האביד ורמ דקק וולאיון.
אזני יקרא כחהיומו בכתיבתו.

בישם

נפש החיים

וכמאמרם זל בירושלמי דשקלים דף ו' הני רשבז אין עושין
נפשות לצדיקים שדבריהם הן זכרונן וזכר צדיק לברכה.



וחכי ראשיה מלכתו

שנת על טוב יזכר נפש החיים לפי

דעת

אתר לימודי יהדות ורוח
www.daat.ac.il

פעולת צדיק לחיים • ביאור על

מסכת אבות

מאת הגאון הגדול • מאור הגולה • צדיק יסוד עולם • רב פעלים לתורה ולתעודה •
המפורסם בקצוי תבל • מו"ר מ' חיים נ"ע • אב"ד ור"מ דק"ק וולאזין •

ונקרא בשם

רוח חיים

בשם הניתן לו מפי צדיק נבחר • כבוד בנו הגאון המפורסם • נר ישראל • ועומד למשגב •
חכם הכולל • פאר עמו • מו"ר יצחק נ"ע • אב"ד ור"מ דק"ק וולאזין •

זוה לשונו השחור בחקירתו לספר **נפש החיים** (כנדפס בווינא שנת תקפ"ד ומשנה בשנת תקפ"ז) •

[לחבר מילין לאגדתא דיני' לדרושין על פרקי אבות שהיה דורש שנת בשנתו • כמילין כסימין •
ועמו נאה לו רוח חיים באשר מלאים רוח טהה • ורוח כינה ודעת • וחיים הם למוצאיהם • עכ"ל] •

ונלזה לזה מעט מהרבה מביאור הנקרא בשם

מעניי יהושע

מכבוד דתן בנו יחידו • הרב וכו' בישראל גדול שמו • מו"ר יהושע העשיל נ"י בהרה"ג הצדיק
מוה' אלי' זאב זצ"ל הלוי מוויילנא •

וכן קונטרס בשם **מצפה יהושע** סדרב כו' ה"ל

וויילנא

ברפוס ר' יוסף ראובן בר' מנחם מן ראם

שנת הודע לצדיק ויוסף לקח לפ"ק

התנצלות

אשריהם לצדיקים לא דיין שזוכין בחייהם ללמד ולהורות • אלא שמוכין גם אתריהם בספריהם עד סוף כל הדורות • וגם בעלותם ברקיע השמים והיו גם על הארץ למאורות :

ואל תחמהו על החפץ קוראים יידיים • כבוא הספר בלא הקרמה ערכה בלשון תלמודים • (נצחית לזן סקודג וגם דנני תלמודים • כלשר תנגלמי לסיזי נידו לאתדיס • כי חניניס עלי דנני דודיס—) כי אם אבוא בקצרה בשפה רפה ואך דברים אחרים • וגם לא אעלה על ראש הספר תולדות הגאונים • אב ובנו המהלכים בין העומדים • ומי כמוהם בכל גדולי ישראל מבוזרים • כי סעיפי ורעיני היום תרדים • בראותי מלאכי אלהים אלה עולים ויורדים • עלו השמימה וירדו עתה כרוח אמריהם לנסול חסדים • ולספר פעולתם וכל תהלתם אין כאן מקום רחב ידים • ואם אביא אך מעט מהרבה או אנית שיריים • יראתי לנפשי כי מוראם עלי כמורא שמים • ע"כ אחרל היום ועוד חזון לחבר ע"ז כבר יקרא בשם אורת חיים • וגם תולדות יצחק • לזכרון בספר הזה יוחק • ושמה אבוא בתוכת • על כל ונוכחת— • וגם גאון תפארת מוח' אברהם שמתה שי' בן אחי הגאון המחבר ותלמידו • אשר זכה לבגס לפנים בהיכל דודו • ובתעלומות חכמה גלה לו סודו • וראה פעולת צדיק בעורו • הוא הבטיח לי לרשום מעשה תולדותיו בכל נפשו ומאורו • וראוי לזקן זה להשתמש בכבודו • ויהיה לרור אחרון זכרו בין לבנון וכזית הודו • וגם סבנו תוסך אשדו במעגלותיו • הוא חמי זקני הגאון נשיא ישראל העולה במעלותיו • וע"כ כתרו לי זעיר ואשים עתה קנצי למילין •

יהושע העשיל הלוי

יוס ה' לסדר ושנת ונשמע קולו בבאו לס"ק

מכתב תהלה

מאת הרב הגאון מפורסם זקן וקנה חכמה בסתרי הקבלה נודע למשגב שאר דורו
מ' אברהם שמוחה שליט"א האב"ד דק"ק מסטיס לאווי. תלמידו ובן אחיו של הגאון
המתבר מאור הגולה מ' חיים זצ"ל.

(אשר הוליד לאור הס' ספרא דצניעותא וסידר הס' נפש החיים וזכה לשמוע מפיו מהאמור בס' רוח חיים)



ב"ה מוצאי ש"ק א' דר"ח כסלו העושר וכבוד לפ"ק

מה' יבורך כבוד ידידי בחירי רצתה נפשי איש שארי הרב הגדול הכס יר"א כליל המרעים
מפורסם ברבת בני עמינו נגיד רב תבונות כש"ת מחר"י העשיל הלוי נ"י.

ידידי הן בשובי מדרכי דרך עיר הגדולה לאלקים ווילנא יע"א. מקום משכן כבודו. פחד ורחב
לבבי ממראה עיני. כי ערן נשמת רוח חיים של רבינו הגדול הגאון הנורא החסיד נפלא אור
ישראל וקדושו הרב הדומה למלאך ה' לזבחות מרגל ורצנא אליהו נ"ע. מוסף על עיר התהלה
הזאת. הברוכה בגדולי חכמי חורה ויראת ה' ובשקידות החורה. ובחוסנו גם גבירים פרחמים
גדולי החורה ויראת ה' ברוח דע"ז ולדקת פירונו ויקרי הנפש להפליא. אלקים יכוננה עליון.
גם לרבות שמחת לבבי. בראותי שמה הלל כבוד ידיו למרות טהורות על פ"ק אבות אשר
פי לדיק ינוב חכמה. כבוד מן דודי והמיו זקנו. הגאון החסיד מאור הגולה עטרת תפארתנו
מוהר"ר חיים זצ"ל מוולאז'ין. הנקוב בשם רוח חיים מפי בנו הרב הגאון נשיא ישראל מוהר"ר
יצחק זצ"ל. כאמור בהקדמתו לספר נפש החיים. ומהירין לי הרבה מדבנות קדשו אלה.
שזייתי לשומעם יולאים מפי קדשו בלהבת שלהבת יראת ה' טהורה. וכבר היה בלב ב"ד הג"ל
להוליאם לאור בדפוס. ולא עלתה בידו מכבות שומות. עד שבא כח"ר וזכה בזה לאספס יחד
זעיר שם וזעיר שם ולסדרו. ומלוא גוררת מלוא להיות שומע ומוסיף עוד. והאיר ה' עיני כ"ת
לחדש גם מדעתו מילין הסדאין במקומות רבות במס' זו. חורו דברי חז"ל מש"ס בבלי וירושלמי
ומדרשים. וקראם בשם בעיני ירושע דבריו משמחים הלב חדשות ישמיענו. ודרך חז"ל במס'
זו יורנו. ומקום הניחו לו הראשונים להתגדר בזה. והנה אנכי אשר זיכתי ה' בסידור הסדר
בפש החיים מהחל בסתור אהלו של כבוד דודי אדמו"ר זצ"ל הג"ל. ואח"כ יגעתו בכל כחי להוליאם
גם לאור הדפוס. השקה נפשי גם עתה להיות חלקי גם במלוא זו בהדפסת הקונטרס רוח חיים.
אך מה כחי עתה כי חיל. הנה אנכי זקנתי ושכתי. וטרדות הרבנות ומילי דמתח ועלמא
הקיסו עלי. מששתי כל כלי כוחתי מה מלאתי. כי אם לבא במכתב זה להעיר ולעורר את כח"ר.
המלא כח עלומים. ועמו עוז וחוסיה. ואשר עד כה ברבו ה' שלא עלה עליו עול הרבנות. הלא
לבו פנוי למלאכת שמים זו. הלא עליו המלוא להחזיק במעוון. ומעשה ידיו כל יקף. להוליאם לאור
הדפוס בחי"ש. — וגם החיבור פליטת סופרים תשובות ומיודשים מאלו ומחכמי דורינו והדור
שלפנינו. אשר ברוח אהו וגשלו לבו מלוא לאספס ולסדרם ולהדפיסם. ויגרף להם גם התשובות
אחדים שנשאלו פליטה מהתשובות של כבוד דודי אדמו"ר זצ"ל הג"ל. שקיבלם כבוד ידידי. וזכוותי
נפשי של כבוד דודי וחמיו זקנו הגאון מאור הגולה גולת הכותרת של עמנו נ"ע תהא מסייעתו
לצדק את כל מעשי ידיו ולהרחיב גבולו. וכבודו יגדל וישגה. ותרומיני שעתה. כחפזו ומסך
המצרכו בכל לב ונפש. ידידי בזמנך

אברהם שמוחה בהרב מ' נחמן וללה"ה. חנה בק' מסטיסלאו יצ"ו

ראש דבר

שמעו נא יראי ה' ואחריהם כל ישרי לב • הן כל יקר ראתה עיני שכיות החמדה כל אבן יקרה בגמזי כתבי קודש אשר הניח אחריו ברכה מר אבא הגאון זל"ל • ואשר נשאר עוד מזקני הגאון מאור הגולה זל"ל • והנה חשבתי עם קוני לבל להחזיק הטובה לעממי וחילה לי למנוע בר להסקות הזמאים לדברי קדשו אלה • ולמעבד רעותי' דאבהתי גאוני עולם להוציא לאור אמרות עהרות ונרופות אשר הניחו אחריהם למשמרת אב ובנו מן זקני הגאון הנשגב ואחריו מר אבא הגאון זל"ל צעומק הלכה לאסוקי שמעתתא וכו' • ואורכ של יראת שמים מילין בסימין וחסדאין במילי דאגדתא וברוח דעת ויראת ה' תוכחת מוסר • ויראשון תחלה נאמר להקדים יראת חטא לחכמה • וחזיתא לדעתי' דמר אבא הגאון זל"ל בהקדמה לנפש החיים אשר היה עם לבבו להוציא לאור מראשית דעת יראת ה' לחיים בפרקי אבות אשר בשם רוח חיים יקראם • באתי היום למלאות דבריו הקדושים ולהקים גם שמי על נחלת מר זקני הגאון זל"ל כו' • וכבוד חתי הרב וכו' הגדול כ"י מ' יהושע העשיל הלוי שי' • עמס עליו להיות עיניו פקומות עליהם לסדרם ולבררם • למען יתרבה הדעת ביראת ה' בעולם כו' • ובאתי בזכות אבותי הקדושים כ"ע אשר תהי' מסייעתו ויהיה לדקתם עומדת לעד •

אלה דברי המבקש אלי' שלמה זלמן בהגאון מוה' יצחק זל מוולאזין

יום ו' עש"ק ארבעים למב"י בשנת תרי"ג לפ"ק

כעבור הרב דרך מסתרו בקאוונא • זה שכתבו הגאונים המפורסמים דשם שיחי' על רברת הספר היקר הזה • **כאשר** נודע בשער בת רבים מקדשת אור תורתו של אדונינו מ"ר הגאון מאור הגולה המנוח מוה' חיים כ"ע מוולאזין • ונוסף על גודל חריפותו ונקיאותו עוד הניף ידו ללבאר דברי רבותיו זל צמאמרי הגדות ובמילי דלכות • למען יתנו רבים מאור הנטו במאמרי חז"ל ולאחזו כספני מדותיהם לקיים מילי דאבות • עוד נחוסף עליהם מטעמים מכבוד בנו הרב הגאון מוה' יצחק זל"ל • גם הביאור הקרא מעיני הישועה מהרב כו' מוסרי' העשיל כ"י עיני ראו ולא זל • כי הוסיף דברים נאותים לכל איש הישר הולך • אשר לזאת אמרתי בואו ונחזיק טובה להרב המפורסם כו' מוה' אלי' שלמה זלמן מוולאזין אשר נדנה לבו להוציא לאור באורים נחמדים כאלה כו' • ולראי' באתי עה"ה יום כ"ה אלול בשם ה' אלהי ישראל לס"ק פה קאוונא •

נאום יצחק אביגדרור חונה בק"ק הנ"ל



על טוב יזכר כבוד חותני הרב זל בנן של קדושים אשר מטר לדי הכי"ק רוח חיים על אבות • מקונו הגאון מאור הגולה כ"ע • ועלי היה לסדרם ולבררם • ובעסקי בסכנת זו האיר ה' גם עיני ונפתח לפני מעין חיש ושהור לבאר הפרקי אבות בארובה • אשר בשם **מעיני יהושע קראתי** • אשר אך מעט **שורש דבר** הנמצא בו ראיתי לצרף הנה • (ועל כל המסתם יודעם כש"כ ברע"ס) וגם הוספתי עתה ציונים על הסכנת אבות [מש"ס ירושלמי • וגם מכנני ומתום' סוספתי מעט על אגרי"כ זל] מסכתות קטנות דרך חלק רכס וזוטא • פסרי • סגרא • טוספתא • מילתא • מדרש רב • מדרש מנחם • מדרש סהלים שו"ס • מדרש שמואל • מדרש משני • מדרש משלי • סקני כ"א • פנה דל"א רכס וזוטא • זוס"ק • זוסר מרש • מישוני זוסר • קראתיים בשם **מצפה יהושע** והוא רב התועלת ורב לחושיע' ולה' הישועה על עמו ברכתו סלה • יום א' לסדר וזנת ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו לס"ק

באתי יהושע העשיל הלוי